

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Βρυξέλλες, 18 Φεβρουαρίου 2003

Ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Πρωθυπουργός της Ελλάδας Κώστας Σημίτης ενημέρωσε σήμερα το πρωί τους ευρωβουλευτές, σε ανοικτή συνεδρίαση του Προεδρείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για την απόφαση που έλαβε χθες το βράδυ (17-2) το έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σχετικά με το θέμα του Ιράκ.

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Πατ Κοξ, υποδεχόμενος τον Προεδρεύοντα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Κώστα Σημίτη, είπε τα εξής:

"Θα ήθελα, κατ' αρχάς, να συγχαρώ προσωπικώς τον Προεδρεύοντα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και στη συνέχεια να του μεταβιβάσω τα συγχαρητήρια όλων μας για τα Συμπεράσματα του χθεσινού έκτακτου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Το χθεσινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πέτυχε τη μεγαλύτερη συνοχή στη δήλωση-θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το θέμα του Ιράκ.

Γνωρίζω, κ. Πρόεδρε του Συμβουλίου, ότι χρειάστηκε να αναλάβετε κάποιους κινδύνους. Κάποιες φωνές έλεγαν ότι αυτή δεν είναι η στιγμή για μια τέτοια συνάντηση. Αποδείξατε ότι όσοι σας άσκησαν κριτική είχαν άδικο".

Στη συνέχεια, ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, απευθυνόμενος προς τους ευρωβουλευτές, είπε τα εξής:

"Κύριε Πρόεδρε του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κυρίες και κύριοι ευρωβουλευτές, προ περίπου τριών εβδομάδων είχε τεθεί το θέμα εάν θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μια Σύνοδος Κορυφής της Ε.Ε., η οποία θα προσπαθήσει να ενώσει τις διάφορες απόψεις και να διαμορφώσει, απέναντι στις εξελίξεις στο Ιράκ, μια κοινή πολιτική.

Η Ελληνική Προεδρία ήταν της άποψης ότι αυτό είναι αναγκαίο. Γιατί δεν είναι δυνατό, όπως έχει συμβεί στα Συμβούλια Κορυφής, να συζητάμε διάφορα θέματα, τα οποία αφορούν τις διεθνείς εξωτερικές σχέσεις για όλες τις ηπείρους και να μη συζητήσουμε το καίριο, το σημαντικό, το κεντρικό θέμα του Ιράκ, πώς θα εξασφαλίσουμε την ειρήνη.

Όταν η Ελληνική Προεδρία πήρε την πρωτοβουλία για τη σύγκληση της Συνόδου Κορυφής, ορισμένες χώρες αντέδρασαν. Είπαν ότι αυτό είναι πρόωρο, δεν είναι ώριμο, ότι θα οδηγήσει σε μια διαπίστωση των διαφωνιών που υπάρχουν στην Ένωση, ότι θα πρέπει να αναβάλουμε για αργότερα.

Εμείς, όμως, μετά από συνεννοήσεις βέβαια, προχωρήσαμε, διότι πιστεύουμε ότι η Ευρώπη πρέπει να είναι παρούσα στην παγκόσμια σκηνή. Οτι, παρά τις διαφωνίες, τις διαφορετικές προσεγγίσεις, θα πρέπει να δείξει η Ε.Ε. ότι έχει ζωντανές διαδικασίες, οι οποίες προσπαθούν να γεφυρώσουν τις διαφορές.

Αλλωστε, οι Ευρωπαίοι πολίτες περίμεναν από μας μια συνεισφορά, η οποία θα οδηγήσει σε μια ενιαία στάση. Οι διαδηλώσεις που έγιναν το περασμένο Σάββατο (15-2) σε όλο τον κόσμο και που κινητοποίησαν εκατομμύρια πολίτες, ήταν απόδειξη της μεγάλης ανησυχίας που υπάρχει στον κόσμο. Και θα ήταν παράδοξο εμείς, η Ε.Ε., η ηγεσία της Ε.Ε., να μην ανταποκριθεί και να μη δώσει απαντήσεις στην ανησυχία αυτή.

Καθ' όλη τη διάρκεια των τελευταίων εβδομάδων, ιδίως αφότου οκτώ κράτη-μέλη και προς ένταξη χώρες έστειλαν μια επιστολή σε σχέση με τις απόψεις τους, υπήρχε η εντύπωση ότι η εξωτερική πολιτική στην Ε.Ε. δεν υπάρχει.

Αυτό δεν είναι ακριβές. Γιατί, όσον αφορά το Ιράκ, το Συμβούλιο Υπουργών είχε πάρει αποφάσεις στις 27 Ιανουαρίου και υπήρχε και μια δημόσια ανακοίνωση της Προεδρίας προς το Ιράκ της 4ης Φεβρουαρίου.

Ομως, είναι γνωστό ότι αυτό αποτελούσε μόνο ένα πλαίσιο και ότι υπήρχαν έντονες διαφορές στην εκτίμηση των αποτελεσμάτων των ελεγκτικών διαδικασιών στο Ιράκ, στην ερμηνεία της απόφασης του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, στον τρόπο των περαιτέρω προσεγγίσεων.

Το ζητούμενο, λοιπόν, ήταν αν μπορούσαμε σε όλα αυτά τα θέματα που ήταν εκκρεμή, να διαμορφώσουμε ορισμένα κοινά σημεία και να καταλήξουμε σε μια κοινή πορεία.

Τόνισα, χθες, στους συναδέλφους μου, ότι βρισκόμαστε εδώ, όχι για να επαναλάβουμε τις διαφωνίες μας και να επιβεβαιώσουμε τις αποκλίσεις μας, αλλά να αλλάξουμε τα πράγματα και να προσπαθήσουμε να δώσουμε ορισμένες νέες σκέψεις και νέες κατευθύνσεις.

Γνωρίζετε όλοι ότι η Προεδρία είναι υποχρεωμένη να κάνει συνθέσεις. Η Προεδρία έχει τις απόψεις της, αλλά ο ρόλος της δεν είναι να επιβάλλει τις απόψεις της. Ο ρόλος της είναι να προσπαθήσει να διαμορφώσει μια κοινή γραμμή.

Και πιστεύω ότι χθες -και αυτό ήταν μια μεγάλη επιτυχία- δείξαμε πρώτον, ότι οι διαδικασίες συγκερασμού των απόψεων και κοινής συνεννόησης είναι ζωντανές. Οτι η Ε.Ε. δεν είναι ένα σύνολο όπου ο καθένας τραβά το δρόμο του, χωρίς να ενδιαφέρεται για τους άλλους, αλλά ότι είναι ένα σύνολο το οποίο συναισθάνεται την ανάγκη να

συζητήσει, να αντιμετωπίσει τις διάφορες απόψεις και να προχωρήσει σε έναν κοινό δρόμο.

Δείξαμε, επίσης, ότι σε αυτόν τον κοινό δρόμο, παρά τις πολλές διαφωνίες που υπάρχουν, υπάρχουν ορισμένα κεντρικά σημεία τα οποία είμαστε διατεθειμένοι όλοι να προσέξουμε. Ποιά είναι αυτά τα κεντρικά σημεία:

- Το πρώτο είναι η διαπίστωση ότι ο πόλεμος οδηγεί σε καταστροφή, όσο δικαιολογημένος κι αν είναι. Γι' αυτό είναι μια λύση, στην οποία θα πρέπει να προσφύγουμε μόνον όταν θα έχουμε εξαντλήσει όλες τις ειρηνευτικές δυνατότητες, όλες τις δυνατότητες να αντιμετωπίσουμε με διαφορετικό τρόπο μια κρίση. Και όταν είναι φανερό ότι οποιαδήποτε εναλλακτική λύση στον πόλεμο μπορεί να φέρει χειρότερες καταστροφές. Στην απόφαση που πήραμε χθες αναφέρεται: "Ο πόλεμος δεν είναι αναπόφευκτος. Η βία θα πρέπει να ασκηθεί μόνον ως έσχατη λύση" και σε συνάρτηση με την υπόθεση "εναπόκειται στο καθεστώς του Ιράκ να τερματίσει την κρίση αυτή, συμμορφούμενο προς τα αιτήματα του Συμβουλίου Ασφαλείας".
- Το δεύτερο σημείο, το οποίο επίσης τονίζεται σε αυτή την απόφαση, είναι το εξής: Η Χάρτα των Ηνωμένων Εθνών που προβλέπει τις διαδικασίες σε μια περίπτωση όπου υπάρχει κίνδυνος για την παγκόσμια ειρήνη, σαφέστατα δηλώνει ότι η εξασφάλιση της διεθνούς ειρήνης δεν είναι θέμα ενός μόνον κράτους. Είναι θέμα της διεθνούς κοινότητας. Η νομιμοποίηση οποιασδήποτε δράσης μπορεί να έχει μόνο μια πηγή: Το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Αυτός είναι ο κανόνας στις διεθνείς σχέσεις. Και έχουμε και ένα πρόσφατο παράδειγμα του Κοσσοβού. Το παράδειγμα αυτό δείχνει ότι εάν υπάρχει μια τέτοια πολεμική παρέμβαση, πρέπει να υπάρχει και μια ειρηνική συνέχεια. Και την ειρηνική συνέχεια, όπως στο Κόσσοβο, δεν μπορούν να τη δώσουν άλλοι, εκτός από τα Ηνωμένα Έθνη. Γι' αυτό και τα Ηνωμένα Έθνη και το Συμβούλιο Ασφαλείας είναι το επίκεντρο των διαδικασιών. Αυτό έχει τις πρωτοβουλίες, αυτό λαμβάνει τις αποφάσεις, αυτό καθορίζει την περαιτέρω γραμμή. Και λέει γι' αυτό η απόφαση "είμαστε δεσμευμένοι να παραμείνουν τα Ηνωμένα Έθνη στο επίκεντρο της διεθνούς τάξης. Αναγνωρίζουμε ότι την πρωταρχική αρμοδιότητα στο χειρισμό του αφοπλισμού του Ιράκ φέρει το Συμβούλιο Ασφαλείας. Εκφράζουμε την αμέριστη υποστήριξή μας προς το Συμβούλιο, όσον αφορά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του".
- Τρίτο σημείο είναι η απάντηση στις εξελίξεις σε σχέση με το Ιράκ. Το Ιράκ, μέχρι στιγμής, δεν έχει συμμορφωθεί πλήρως και δυστυχώς θα έλεγα, προς την απόφαση των Ηνωμένων Εθνών. Δεν έχει συνεργαστεί απρόσκοπτα και δεν έχει δώσει όλα τα απαραίτητα στοιχεία, ώστε να είναι βέβαιο ότι δεν διαθέτει πια όπλα μαζικής καταστροφής. Εκείνο το οποίο θα πρέπει, επίσης, να διαπιστώσουμε είναι ότι το Ιράκ θα πρέπει επιτέλους να συνεργαστεί. Και αυτό φαίνεται και στην έκθεση του κ. Μπλιξ. Ομως, όλοι γνωρίζουμε ότι τέτοιες συνεχείς προσκλήσεις για συμμόρφωση δεν έχουν αξία, αν επαναλαμβάνονται

χωρίς αποτέλεσμα. Η συνεχής μη συμμόρφωση δείχνει ότι η διαδικασία του ελέγχου και της συνεννόησης δεν λαμβάνεται σοβαρά υπόψη. Αν κάποιος δεν συμμορφώνεται και επικαλείται συνεχώς διαδικαστικά θέματα, αυτό είναι μια κωλυσιεργία. Και θα πρέπει να υπάρχει -αποφασίσαμε- ένα σοβαρό μήνυμα στο Ιράκ, γιατί υπάρχει αίσθηση χρονικής πίεσης στις εξελίξεις. Το σημείο 3 που θέλω να αναδείξω είναι η παράγραφος, η οποία λέει "επαναλαμβάνουμε την πλήρη υποστήριξη μας προς τις συνεχιζόμενες εργασίες των επιθεωρητών των Ηνωμένων Εθνών. Πρέπει να τους δοθούν ο χρόνος και οι πόροι που το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών κρίνει απαραίτητους. Το Συμβούλιο Ασφαλείας αποφασίζει και αποφασίζει με ποια μέσα θα πραγματοποιήσουν οι ελεγκτές τις διαδικασίες τους. Ωστόσο, οι επιθεωρήσεις δεν μπορεί να συνεχίζονται επ' αόριστον, χωρίς την πλήρη συνεργασία του Ιράκ, το οποίο πρέπει να συμπεριλαμβάνει την παροχή όλων των πρόσθετων και επιμέρους πληροφοριών για τα θέματα που έχουν τεθεί στις εκθέσεις των επιθεωρητών. Η Βαγδάτη δεν θα πρέπει να έχει αυταπάτες. Πρέπει να αφοπλιστεί και να συνεργαστεί αμέσως και πλήρως. Το Ιράκ έχει μια τελευταία ευκαιρία να διευθετήσει την κρίση ειρηνικά".

Διαπιστώνουμε, βέβαια, και ότι εκείνο το οποίο είναι αναγκαίο είναι να επιβεβαιώσουμε τα Συμπεράσματα του προηγούμενου Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων (27-1), να αναγνωρίσουμε την πορεία η οποία υπήρξε με βάση αυτά τα Συμπεράσματα και να εκδηλώσουμε την κοινή πρόθεση, η Ε.Ε. να συνεχίσει να συνεργάζεται.

Επιπροσθέτως, θέλω να υπενθυμίσω ότι υπάρχει μια αναφορά, επίσης, στην απόφαση αυτή, σε σχέση με τα θέματα της Μ. Ανατολής. Θα πρέπει να εξακολουθούμε να υποστηρίζουμε την έγκαιρη εφαρμογή του οδικού χάρτη, τον οποίο προσυπέγραψαν οι "4" (ΟΗΕ, Ε.Ε., ΗΠΑ, Ρωσία). Η τρομοκρατία και η βία θα πρέπει να σταματήσουν.

Για το θέμα των σχέσεων της Ε.Ε. με τις ΗΠΑ, η απόφαση λέει: "Η ενότητα της διεθνούς κοινότητας είναι ζωτική για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών. Έχουμε δεσμευτεί να συνεργαστούμε με όλους τους εταίρους μας και ιδίως με τις ΗΠΑ για τον αφοπλισμό του Ιράκ, για την ειρήνη και τη σταθερότητα στην περιοχή και για ένα αξιοπρεπές μέλλον όλων των λαών της".

Τέλος, κυρίες και κύριοι, θέλω πρώτα απ' όλα να αναδείξω τη συμμετοχή του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Κοξ, ο οποίος, στην αρχή της συνεδρίασης, μας παρουσίασε τις απόψεις του Κοινοβουλίου και πιστεύω ότι αυτό ήταν πολύ θετικό, όπως και τη συμμετοχή του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών Κόφι Ανάν, ο οποίος από τη δική του πλευρά τόνισε αυτά τα σημεία που περιέχει η απόφαση, δηλαδή την προσπάθεια αποφυγής του πολέμου, την ανάγκη συνέχισης των ειρηνευτικών διαδικασιών, την ενίσχυση των επιθεωρητών και την ανάγκη άμεσης συμμόρφωσης του Ιράκ προς τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Η χθεσινή ημέρα, ίσως, για μερικούς, οι οποίοι θα ήθελαν να υπάρχει ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα με καθορισμένες στάσεις για το τι θα γίνει τις επόμενες ημέρες, δεν ήταν ικανοποιητική. Αλλά, εμείς πιστεύουμε ότι μέσα στις σημερινές συνθήκες δεν είναι δυνατό να υπάρξουν τέτοια χρονοδιαγράμματα. Θα πρέπει να υπάρχει στάθμιση του τι συμβαίνει σε τακτά διαστήματα. Η πρωτοβουλία ανήκει στο Συμβούλιο Ασφαλείας.

Εκείνο το οποίο ήταν δυνατό και το έπραξε η Ε.Ε. είναι να δείξει το ενδιαφέρον της, την κοινή συζήτηση, κοινές αρχές και να επιβεβαιώσει ότι βρίσκεται στην πορεία για τη διαμόρφωση μιας κοινής πολιτικής. Υπάρχει γενική απόφαση και κάθε φορά πρέπει τη γενική αυτή απόφαση να την υλοποιούμε, να τη γεμίζουμε περιεχόμενο. Και χθες, η Σύνοδος Κορυφής έδειξε ότι μπορεί να της δίνουμε περιεχόμενο. Σας ευχαριστώ".

Στη συνέχεια πήραν το λόγο οι επικεφαλής των πολιτικών ομάδων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Κατά σειρά μίλησαν ο επικεφαλής της ομάδας των ευρωβουλευτών του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος Χανς Γκερτ Πέτερινγκ, ο επικεφαλής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος στο Ευρωκοινοβούλιο Ενρίκε Μπαρόν Κρέσπο, κατόπιν εκ μέρους των Φιλελευθέρων ο Γκράχαμ Γουότσον, ακολούθως η κα Κάουφμαν εκ μέρους των Κομμουνιστών ευρωβουλευτών, καθώς και εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Αριστεράς, όπως και μεμονωμένοι ευρωβουλευτές.

Σημειώνεται ότι οι επικεφαλής των πολιτικών ομάδων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνεχάρησαν τον Προεδρεύοντα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Κώστα Σημίτη για τους χειρισμούς του στο θέμα του Ιράκ και επαινεσαν την πρωτοβουλία του να συγκαλέσει έκτακτη Σύνοδο Κορυφής για το θέμα αυτό, με την παρουσία του Γ.Γ. των Η.Ε.. Αλλά και από τους άλλους ευρωβουλευτές που πήραν στη συνέχεια το λόγο, τα σχόλια ήταν επαινετικά, τόσο για τον Έλληνα Πρωθυπουργό, όσο και για τους εν γένει χειρισμούς της Ελληνικής Προεδρίας, αναφορικά με την κρίση στο Ιράκ.

Ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Κώστας Σημίτης, αφού άκουσε τις τοποθετήσεις όλων όσοι έλαβαν το λόγο, στη δευτερολογία του, είπε τα εξής:

"Κυρίες και κύριοι ευρωβουλευτές, πιστεύω ότι οι παρατηρήσεις σας, τις οποίες προ ολίγου διατυπώσατε, δείχνουν την κοινή ανησυχία να στεριώσουμε ακόμη περισσότερο μια κοινή ευρωπαϊκή πολιτική, η οποία βασίζεται σε αρχές. Στην αρχή ότι πρέπει να επιδιώκουμε την ειρηνική επίλυση των διαφορών, η οποία πρέπει να πραγματοποιείται με τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου.

Μια απάντηση σε ένα συγκεκριμένο ερώτημα που ετέθη: Ρωτήθηκα γιατί οι προς ένταξη, αλλά και οι υποψήφιος χώρες δεν παραβρέθηκαν χθες και γιατί υπάρχει μια ξεχωριστή διαδικασία γι' αυτές. Υπάρχει μια πρακτική στην Ε.Ε., η οποία έχει εφαρμοστεί σε όλες τις προηγούμενες περιπτώσεις διευρύνσεων. Σύμφωνα με αυτή την πρακτική, οι προς ένταξη, αλλά και οι υποψήφιος χώρες δεν συμμετέχουν στα θεσμικά όργανα της Ε.Ε., στα Συμβούλια Υπουργών, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, προτού υπογράψουν τη συνθήκη ένταξής τους στην Ένωση. Αυτό ισχύει πρωτίστως για τις υπό ένταξη χώρες. Μετά την υπογραφή της συνθήκης ένταξης και μέχρις ότου κυρωθεί από τα Εθνικά Κοινοβούλια αυτή η συνθήκη, συμμετέχουν ως παρατηρητές. Δηλαδή, γι' αυτές τις δέκα χώρες ισχύει η αρχή ότι δεν μπορούν πριν από τις 16 Απριλίου να συμμετέχουν. Μετά τις 16 Απριλίου θα συμμετέχουν ως παρατηρητές και από 1ης Μαΐου του 2004, όπως έχει αποφασιστεί, θα είναι πλήρη μέλη της Ε.Ε. Πιστεύω ότι ο κανόνας αυτός είναι σοφός, διότι μόνον άμα έχεις αναλάβει υποχρεώσεις με την υπογραφή της συνθήκης ένταξης, μπορείς να ασκήσεις δικαιώματα και να έχεις μια συνολική εικόνα της στάσης, ως προς τις επιδιώξεις και τις επιπτώσεις που θα έχει. Θα δω σε μια ώρα τις υπό ένταξη και τις υποψήφιος χώρες και θα συνομιλήσω μαζί τους.

Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι εγώ θεωρώ πως η Ε.Ε. έχει ένα μεγάλο στόχο μπροστά της, έναν εξίσου μεγάλο στόχο, όσον αφορά την ίδια, όπως και η διατήρηση της διεθνούς ειρήνης: Είναι να μειώσει την απόσταση ανάμεσα στη Δυτική Ευρώπη και στην Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη, να ενοποιήσει ολόκληρο τον ευρωπαϊκό χώρο και να διαμορφώσει κοινές πολιτικές, κοινές θέσεις που να αγκαλιάζουν και να συσπειρώνουν όλους. Γιατί αυτό αν δεν συμβαίνει σήμερα, είναι αποτέλεσμα της ιστορικής διαδρομής, των διαχωρισμών που υπήρχαν στην Ε.Ε., αλλά δεν θα πρέπει πια να συμβαίνει αύριο.

Τέλος, κυρίες και κύριοι ευρωβουλευτές, για να κλείσω, θα ήθελα με έναν άλλον τρόπο να επαναλάβω αυτό που είπα πριν, σε σχέση με το τι σημαίνει η χθεσινή απόφαση σε γενικότερο επίπεδο. Ο κ. Κοξ είπε κάτι χθες, το οποίο ήταν πολύ ωραίο και εύστοχο για το μέλλον της Ευρώπης. Το προσυπογράφω.

Διαπιστώσαμε τον περασμένο καιρό ότι δεν υπήρχε αυτή η κοινή θέληση και το κοινό όραμα στο σημείο που θα θέλαμε. Η χθεσινή απόφαση έδειξε ότι και μπορούμε να συνεννοούμαστε και να επιδιώκουμε από κοινού και να έχουμε κοινές αρχές. Βεβαίως, αυτό δεν αποτελεί τη λύση των προβλημάτων. Βεβαίως, δεν είναι σαφές τι θα γίνει στο μέλλον. Βεβαίως, μπορεί να υπάρξουν πάλι νέες διαφορές. Αλλά, εάν δεν επιβεβαιώνουμε, αν δεν πιέζουμε, αν δεν λέμε με δύναμη ότι θέλουμε μια κοινή Ευρώπη, δεν θα το πετύχουμε. Και χθες το είπαμε και αυτό είναι θετικό. Σας ευχαριστώ".